

Tfcherning: Dengang Loven blev forelagt, var den foreliggende § 4 saa at sige en Hovedparagraph i Loven, og jeg vil sige den vigtigste Paragraph i Loven, idet den gav Udset til, at Seminarierne vilde komme til at ophøre, og den frie Undervisning faae en lettere Adkomst til gjennem en passende Concurrance at komme til at beklæde de Lærerpøster, som behøves ved Almuefkoerne; men efterat § 3 er voteret, har man derved givet § 4 en saa ringe Betydning, at den staaer som en Formalitet i Loven. § 3 opretter Seminarier til saa storartede Skoler, at man mindst skulde tænke paa, at man havde istunde at undvære dem og overlade til Undervisningen i Almindelighed at skaffe Lærere. Imidlertid troer jeg dog, at man bør gjøre, hvad man kan, for saameget som muligt at redde Betydningen af denne Paragraph. Dersom man nu lader det staae frit hen, hvorledes de skulde vælges, der skulde examinere de Mænd, som stille sig uden at have gennemgaaet Seminarie-Undervisningen, vil Paragraphen faae en endnu ringere Betydning. Der er aldeles intet Unaturligt i at forudsætte, at der kan komme en Minister efter denne, som har glemt de Betragtningmaader, der i dette Dieblif gjøre sig gjældende, som kommer til en saa fuldstændig Erkjendelse af Seminariernes store Betydning, at han reent overseer det Corporative, som ethvert saadant Institut fører med sig, og kommer til at sige til sig selv: Ingen kan bedre dømme om, hvorledes Skolelærerne bør være underviste, end den, som idelig har sysslet med Undervisningen ved Seminarierne, og derfor kunne I ikke finde bedre Examinatorer til disse frie Examinere end netop indenfor Grændsen af Seminarielærerne. For nu at forhindre, at Betragtninger af denne Art skulde komme til at lede tilkommende Ministre, og for at de skulde see, hvad Meningen har været i det Dieblif, Loven voteredes, foreslaaer jeg, at man ganske simpelt tilføier, at Lærerne ved Seminarierne ikke maae være Examinatorer ved de frie Examinere. Det kan ikke forekomme nogen Mand forunderligt, troer jeg, at man tager en Bestemmelse af den Art; der ligger ikke nogen Mistillid deri til noget Menneske i Verden, der ligger kun ganske simpelt deri en Erkjendelse af den menneskelige Natur,

den menneskelige Svagthed og den menneskelige Genfædighed; den vil man befrie sig for. Jeg gjentager det, skal § 4 ligeoverfor den nye voterede, den hele Lov beherrskende § 3 beholde den allerringeste Betydning tilbage, saa troer jeg, at det kan kan skee, naar man vedtager en saadan Tilfætning.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Det var dog vistnok et noget for stærkt Udtryk, naar den ærede Rigsdagsmand udtalte, at det af ham foreslaaede Tillæg skulde behøves, for at § 4 i Lovudkastet skulde faae nogen som helst Betydning; ja, dersom dette Tillæg virkelig skulde kunne bevirke, at Folgerne af menneskelige Svagheder og Genfædigheder i det berørte Tilfælde for Fremtiden bleve forhindrede, saa vilde det upaatvivlelig have en meget stor Betydning, og det kunde da være godt at optage det, men jeg kan ikke nægte, at medens jeg paa den ene Side med den ærede Ordfører maa være enig i, at Optagelsen af denne Bestemmelse ialtsald kun i en ganske overordentlig ringe Grad vil kunne sikke mod de skadelige Virkninger af Genfædighed, navnlig hvis det skulde blive Tilfældet; at en kommende Bestyrelse af Skolevæsenet fuldkommen forglemte Hensigten med denne Lov og vilde forsøge paa at lade Seminarierne aldeles eensidig udøve deres Virksomhed, saa troer jeg paa den anden Side, at der vil være saamange andre Midler, hvorved et saadant Formaal vil kunne opnaaes, at det vilde være til en overmaade ringe Betryggelse, at en Bestemmelse som den foreslaaede optoges i Loven. Det er ogsaa ganske vist, at ligesom der er og vil gives forskjellige Lærere ved Seminarierne, som paa det Allerutvædydigste have lagt for Dagen, at de paa ingen Maade ansee det for ønskeligt, at Dannelsen af Skolelærere alene og udelukkende skal gaae for sig paa Seminarierne, men at ogsaa de ønske, at en anden Vej staaer aaben for Dannelsen af Skolelærere, saa at det vilde være besynderligt, at saadanne Mænd — med Hensyn til hvilke jeg ikke kan troe Andet, end at ogsaa den ærede Rigsdagsmand, som har foreslaaet Tillæget, vil finde det rimeligt og fornuftigt, at netop de fortrinnsviis anvendes